

ARGUMENTAREA

necesității inițierii negocierilor și aprobării semnării Acordului de finanțare dintre Guvernul Republicii Moldova și Comisia Europeană privind "Consolidarea supremației legii și a mecanismelor anticorupție în Republica Moldova" (ENI/2018/041-244)

A. DESCRIEREA TRATATULUI

1. Informații generale

Potrivit proiectului Deciziei Comisiei Europene pentru implementarea Programului anual de Acțiuni pentru 2018 al Uniunii Europene pentru Republica Moldova (PAA 2018), ce urmează a fi finanțat în baza Instrumentului European de Vecinătate, unul din obiectivele acestuia îl constituie **prevenirea și combaterea corupției**. Astfel, Anexa nr.3 a PAA 2018 prevede Acordul de finanțare dintre Guvernul Republicii Moldova și Comisia Europeană privind "**Consolidarea supremației legii și a mecanismelor anticorupție în Republica Moldova**" (ENI/2018/041-244).

2. Informații privind conținutul tratatului

În afară de **obiectivul general** de a contribui la prevenirea și combaterea corupției, Acordul de finanțare are și următoarele **obiective specifice**:

- **de a dezvolta toleranța zero față de corupție în rândul cetățenilor Republicii Moldova;**
- **de a consolida mecanismele anticorupție, incluzând în special mecanismele de investigare și urmărire penală, funcțiile de recuperare a bunurilor, declararea averii, conflictele de interese și prevenirea corupției.**

Acordul de finanțare are stabilite **5 rezultate scontate**, după cum urmează:

1. Un grad sporit de participare a cetățenilor în procesul decizional, în special la nivel local, și un grad sporit de conștientizare a cetățenilor cu privire la daunele corupției și metodele de lupta cu aceasta;
2. Capacități instituționale și operaționale consolidate ale instituțiilor specializate de investigare și ale Procuraturilor, pentru prevenirea și lupta eficientă și efectivă împotriva corupției și spălării banilor;
3. Sistemul național de recuperare a bunurilor infracționale este funcțional și progrese în ceea ce privește identificarea, înghețarea, gestionarea și confiscarea averii ilicite/nejustificate;
4. Sistemul efectiv de declarare a averii și intereselor personale este pe deplin implementat;
5. Prevenirea mai eficientă a riscurilor de corupție identificate și abordate în sectoarele cu risc înalt relevante, conform strategiilor anticorupție curente și/sau viitoare.

Activitățile planificate pentru cele 5 rezultate scontate vor fi implementate într-o perioadă de **60 de luni** din data intrării în vigoare a Acordului de finanțare. Perioada de implementare poate fi extinsă, prin modificarea Acordului de finanțare precum și a altor contracte/acorduri relevante.

Acordul de finanțare urmează a fi implementat de către Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (**GIZ**).

B. ANALIZA DE IMPACT

1. Informații generale:

Acordul de Asociere între Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de altă parte (ratificat prin Legea nr. 112 din 02.07.2014) prevede cooperarea părților în domeniul: *prevenirii și combaterii corupției* (art.2 alin.(4); art.16 alin. (1) lit. (e))), *asigurării eficacității în lupta împotriva corupției, îndeosebi în vederea îmbunătățirii cooperării internaționale privind combaterea corupției, precum și a asigurării unei puneri în aplicare eficiente a instrumentelor juridice internaționale relevante* (art.4 lit. (e); art.16 alin. (2)). Articolul 50 din Acordul de Asociere se referă la **Lupta împotriva fraudei și a corupției** iar Capitolul 2 (DISPOZIȚII ANTIFRAUDĂ ȘI DE CONTROL) al Titlului VI (ASISTENȚĂ FINANCIARĂ ȘI DISPOZIȚII ANTIFRAUDĂ ȘI DE CONTROL) conține dispoziții referitoare la prevenirea și combaterea fraudei, a corupției și a oricăror alte activități ilegale.

Unul din domeniile prioritare de intervenție ale UE, prevăzut în **Cadrul Unic de Sprijin Acordat de UE pentru Republica Moldova (2017-2020)**, este cel de **consolidare a instituțiilor și bunei guvernări, inclusiv supremația legii și securitatea**. Printre obiectivele specifice ale acestui domeniu prioritar se numără și **prevenirea și lupta împotriva corupției, conflictelor de interese și fraudei** (obiectivul specific 1). Principalul rezultat așteptat pentru acest obiectiv este *reducerea corupției, în special corupția la nivel înalt, și percepția scăzută a corupției, prin implementarea eficientă a unei politici anticorupție și de integritate cuprinzătoare; transparența sporită, descreșterea conflictelor de interese și o recuperare eficientă a bunurilor infracționale*.

Programul de Asociere între Uniunea Europeană și Republica Moldova (Recomandarea nr. 1/2017 a Consiliului de Asociere UE-Republica Moldova din 4 august 2017) prevede, la capitolul **2.4. Cooperarea în domeniul libertății, securității și justiției/ Prevenirea și combaterea corupției și a conflictului de interese**, mai multe priorități pe termen scurt și mediu printre care: *punerea în aplicare a Legii intergrității; punerea în aplicare a legii care impune tuturor funcționarilor publici relevanți să prezinte o declarație privind averile deținute de aceștia și de rudele apropiate relevante ale acestora și să semnaleze eventualele conflicte de interese...; inițierea punerii în aplicare efective a noii Strategii de integritate și anticorupție; obținerea de rezultate mai tangibile în combaterea corupției prin îmbunătățirea rezultatelor autorităților de combatere a corupției, prin sancțiuni mai eficiente și prin condamnări efective, în special în cazul funcționarilor de nivel înalt; implementarea în continuare a sistemului de evaluare a integrității instituționale de către CNA și de gestionare a riscurilor de corupție de către instituțiile publice..., care corespund rezultatelor scontate ale Acordului de finanțare.*

În **Rezoluția sa din 14 noiembrie 2018 referitoare la punerea în aplicare a Acordului de asociere UE-Moldova (2017/2281(INI))**, *Parlamentului European a reamintit obiectivele de referință în materie de combatere a corupției și a spălării banilor legate de politica de liberalizare a vizelor;...a îndeamnat autoritățile să asigure independența, imparțialitatea și eficacitatea sistemului judiciar și ale instituțiilor specializate în combaterea corupției...a remarcat importanța instituirii unui palmares solid de anchete în cazuri de corupție, inclusiv la nivel înalt;... a reamintit importanța unui sistem judiciar independent și a combaterii corupției.*

Programul de activitate al Guvernului Republicii Moldova are drept prioritate majoră lupta împotriva corupției.

Acordul de finanțare va contribui la realizarea celor **20 de livrabile pentru 2020**, în special a livrabilei **nr.9 Consolidarea supremației legii și mecanismelor anticorupție.**

Obiectivul general al Acordului de Finanțare este **de a contribui la prevenirea și combaterea corupției.**

2. Aspectul politic, cultural și social

Prezentul Acord de finanțare va contribui la **realizarea angajamentelor de prevenire și combatere a corupției**, asumate prin semnarea **Acordului de Asociere între Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de altă parte** (ratificat prin Legea nr. 112 din 02.07.2014) precum și **a priorităților din Programul de Asociere între Uniunea Europeană și Republica Moldova** (Recomandarea nr. 1/2017 a Consiliului de Asociere UE-Republica Moldova din 4 august 2017).

3. Aspectul economic și de mediu:

Potrivit **Indicelui Libertății Economice** din anul 2019, care este o analiză anuală realizată de Fundația Heritage și revista The Wall Street Journal, Republica Moldova se clasează pe locul 97, cu un scor mediu de 59.1 și un statul al libertății economice "în mare parte nefiind liberă". Potrivit autorilor, *deși Guvernul a încercat să remedieze deficiențele din sectorul financiar, creșterea economică rămâne a fi îngreunată de corupție...*

Una din prioritățile de dezvoltare ale **Strategiei naționale de dezvoltare „Moldova 2020: 8 soluții pentru creșterea economică și reducerea sărăciei”** (aprobată prin Legea nr. 166 din 11.07.2012), este „*sporirea calității și eficienței actului de justiție și de combatere a corupției în vederea asigurării accesului echitabil la bunurile publice pentru toți cetățenii*”.

4. Aspectul normativ

Proiectul Acordului de finanțare este compatibil cu cu alte tratate în vigoare pentru Republica Moldova precum și cu angajamentele Republicii Moldova asumate la nivel internațional și regional.

Având în vedere că proiectul acordului de finanțare propus spre semnare nu va conține diferențe de fond față de proiectul inițial, în temeiul art. 7 alin. (2) și art. 81 alin. (3) din Legea nr. 595-XIV

din 24.09.1999 privind tratatele internaționale ale Republicii Moldova, se consideră oportună emiterea unei singure Hotărâri de Guvern cu privire la inițierea negocierilor și aprobarea semnării Acordului de finanțare.

5. Aspectul instituțional și organizatoric

Acordul de finanțare nu necesită înființarea unor instituții sau structuri noi naționale și internaționale, modificarea celor existente sau abilitarea unor persoane sau instituții cu împuterniciri noi. Unul din cele cinci **rezultate scontate**, prevăzute de Acordul de finanțare este de a **consolida capacitățile instituționale și operaționale ale instituțiilor specializate de investigare și ale Procuraturilor, pentru prevenirea și lupta eficientă și efectivă împotriva corupției și spălării banilor**.

Acordul de finanțare urmează a fi implementat de către Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (**GIZ**).

6. Aspectul financiar

Bugetul prevăzut de Acordul de finanțare este de **8,490,000 Euro** (8,000,000 – contribuția UE; 490,000 – contribuția Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ)), acordat sub formă de grant.

7. Aspectul temporar

Activitățile planificate pentru cele 5 rezultate scontate vor fi implementate într-o perioadă de **60 de luni** din data intrării în vigoare a Acordului de finanțare. Perioada de implementare poate fi extinsă, prin modificarea Acordului de finanțare precum și a altor contracte/acorduri relevante.

Una din responsabilitățile partenerului de implementare a Acordului de finanțare (Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ)) este instituirea unui sistem de monitorizare tehnică și financiară precum și elaborarea rapoartelor de progres. Fiecare raport trebuie să ofere o informație precisă privind implementarea, dificultățile întâmpinate, modificările introduse, precum și gradul de realizare a rezultatelor. Raportul final, narativ și financiar, va acoperi întreaga perioadă de implementare a Acordului de finanțare.

Comisia Europeană poate efectua vizite suplimentare de monitorizare, atât prin personalul propriu, cât și prin intermediul consultanților independenți recrutați direct de către Comisie, pentru evaluări independente.

Evaluările intermediare și ex-post se vor efectua prin intermediul consultanților independenți contractați de Comisia Europeană.

C. MANDATUL PENTRU NEGOCIERI

Proiectele Acordurilor de finanțare dintre Guvernul Republicii Moldova și Comisia Europeană, aferente Programului anual de Acțiuni pentru 2018 al Uniunii Europene pentru Republica Moldova (PAA 2018), au fost supuse, pe parcursul anului 2018, procedurii de avizare de către autoritățile naționale. Comentariile și observațiile beneficiarilor acestor acorduri au fost prezentate Comisiei Europene, care a definitivat proiectele Acordurilor.

La data de 26.10.2018 a avut loc atelierul de lucru, organizat de către misiunea de evaluare a Acordului de finanțare (experții Agenției de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ)), în cadrul căruia au fost prezentate constatările preliminare ale experților GIZ precum și comentariile și observațiile beneficiarilor.

D. PROCEDURA NEGOCIERILOR

Având în vedere faptul că proiectul acordului de finanțare propus spre semnare nu va conține diferențe de fond față de proiectul inițial, precum și că semnarea urgentă a acestuia corespunde intereselor Republicii Moldova, în temeiul art. 7 alin. (2) și art. 81 alin. (3) din Legea nr. 595-XIV din 24.09.1999 privind tratatele internaționale ale Republicii Moldova precum și pct.83 din Regulamentul privind mecanismul de încheiere, aplicare și încetare a tratatelor internaționale (aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 442 din 17.07.2015), se consideră oportună **emiterea unei singure Hotărâri de Guvern cu privire la inițierea negocierilor și aprobarea semnării Acordului de finanțare.**

Acordul de finanțare urmează a fi semnat între Guvernul Republicii Moldova și Comisia Europeană.

27. 06. 2019

L. Chireoglo

**Director interimar al Centrului Național Anticorupție
Lidia CHIREOGLO**